

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. október 3.
(OR. en)

13054/22

JAI 1257
VISA 151
MIGR 284
COEST 701

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. szeptember 30.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	12351/22
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE <ol style="list-style-type: none">1. Aktualizált iránymutatás az orosz kérelmezőkkel kapcsolatos általános vízumkiadásra vonatkozóan az Európai Közösség és az Orosz Föderáció közötti, az Orosz Föderáció és az Európai Unió állampolgárai számára a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás alkalmazásának teljes egészében történő felfüggesztéséről szóló, 2022. szeptember 9-i (EU) 2022/1500 tanácsi határozatot követően, valamint2. Iránymutatás az orosz állampolgárok külső határokon történő ellenőrzéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a C(2022) 7111 final számú dokumentumot.

Melléklet: C(2022) 7111 final

Brüsszel, 2022.9.30.
C(2022) 7111 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

- 1. Aktualizált iránymutatás az orosz kérelmezőkkel kapcsolatos általános vízumkiadásra vonatkozóan az Európai Közösség és az Orosz Föderáció közötti, az Orosz Föderáció és az Európai Unió állampolgárai számára a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás alkalmazásának teljes egészében történő felfüggesztéséről szóló, 2022. szeptember 9-i (EU) 2022/1500 tanácsi határozatot követően, valamint**
- 2. Iránymutatás az orosz állampolgárok külső határokon történő ellenőrzéséről**

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

- 1. Aktualizált iránymutatás az orosz kérelmezőkkel kapcsolatos általános vízumkiadásra vonatkozóan az Európai Közösség és az Orosz Föderáció közötti, az Orosz Föderáció és az Európai Unió állampolgárai számára a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás alkalmazásának teljes egészében történő felfüggesztéséről szóló, 2022. szeptember 9-i (EU) 2022/1500 tanácsi határozatot követően, valamint**
- 2. Iránymutatás az orosz állampolgárok külső határokon történő ellenőrzéséről**

1. A Tanács 2022. szeptember 9-én elfogadta az Európai Közösség és az Orosz Föderáció közötti, az Orosz Föderáció és az Európai Unió állampolgárai számára a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás (a továbbiakban: a megállapodás) alkalmazásának teljes egészében történő felfüggesztéséről szóló határozatot¹. A tanácsi határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését és az Oroszországi Föderáció értesítését követő második napon hatályba lépett. Ez a határozat az (EU) 2022/333 tanácsi határozat helyébe lépett.
2. A tanácsi határozat a megállapodás valamennyi rendelkezésének alkalmazását felfüggeszti az Oroszországi Föderáció állampolgárai tekintetében. Az orosz állampolgárokra vonatkozó vízumkönnyítések mindaddig nem alkalmazandók, amíg a felfüggesztést meg nem szüntetik. Következésképpen a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumot kérelmező orosz állampolgárokra alapértelmezés szerint a Vízumkódex² általános szabályai alkalmazandók.
3. Dánia és a schengeni társult országok – Norvégia, Izland, Svájc és Liechtenstein – kétoldalú vízumkönnyítési megállapodásokat kötöttek az Oroszországi Föderációval, amelyek a vízumkönnyítési megállapodást tükrözik. A vízumkönnyítési megállapodás alkalmazásának teljes egészében történő felfüggesztéséről szóló tanácsi határozat nyomán a társult országok a nemzeti eljárásaikat követve várhatóan felfüggesztik kétoldalú megállapodásaikat. Az (EU) 2022/1500 tanácsi határozattal összhangban Dánia teljes egészében felfüggesztette a Dán Királyság kormánya és az Oroszországi Föderáció kormánya közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló, 2022. szeptember 16-án hatályba lépett kétoldalú megállapodás alkalmazását.
4. Tekintettel arra, hogy a tagállamok konzulátusai nagyon sajátos körülmények között működnek, valamint figyelembe véve az Oroszországi Föderáció Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan katonai agressziójának általános összefüggéseit, továbbá az Oroszországi Föderációban benyújtott vízumkérelmek vizsgálatára vonatkozó harmonizált megközelítés és a schengeni térségen belüli közös megoldások előmozdításának szükségességét, ezen túlmenően helyénvaló és szükséges iránymutatást adni a tagállamoknak az orosz kérelmezők számára történő vízumkiadás eljárásairól és feltételeiről. Ezek az iránymutatások elengedhetetlenek ahhoz, hogy az Oroszországi Föderáció állampolgárait érintő vízumeljárás során bármely konzuli helyszínen biztosított legyen a koherencia, az egyértelműség és az átláthatóság.
5. Az Oroszországi Föderáció Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan agresszív háborúja széles körű következményekkel járt, többek között súlyosbította az EU-t fenyegető biztonsági és közrendi kockázatokat és veszélyeket. A tagállami konzulátusok

¹ Megállapodás az Európai Közösség és az Orosz Föderáció között, az Orosz Föderáció és az Európai Unió állampolgárai számára a rövid idejű tartózkodásra jogosító vízumok kiadásának megkönnyítéséről (HL L 129., 2007.5.17.).

² Az Európai Parlament és a Tanács 810/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (HL L 243., 2009.9.15., 1. o.).

nagyobb kihívásokkal szembesülnek a turisztikai látogatások céljának ellenőrzése terén, mint más típusú utazások (pl. családi látogatások) esetében, többek között azért, mert egyes tagállamok konzulátusainál jelentősen csökkentek a kapacitások, miután az orosz hatóságok számos tagállam konzuli és diplomáciai személyzetét kiutasították. Emellett továbbra is fennáll annak a hitelt érdemlő kockázata, hogy azok a személyek, akik állításuk szerint turisztikai célból utaznak, előmozdíthatják az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni agresszív háborúját támogató propagandát, vagy más felforgató tevékenységeket folytathatnak az EU kárára. Az alapvetően szükséges célokból utazó orosz vízumkérelmezők – köztük különösen az uniós polgárok családtagjai, a politikai disszidensek, a független újságírók, a civil társadalom képviselői és az emberijog-védők – számára lehetővé kell tenni, hogy beléphessenek az EU-ba. Ezért a vízumkönnyítési megállapodás teljes egészében történő felfüggesztésével összefüggésben a Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy az orosz állampolgárok rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok iránti kérelmeinek vizsgálatakor vegyék figyelembe a következő megfontolásokat.

6. A háború orosz vezetés általi közelmúltbeli eszkalálása – amelynek részét képezik a katonai mozgósítás és a megszállt ukrajnai területek egyes részein az Oroszországi Föderáció általi jogellenes anektálásuk előkészítése érdekében megtartott „álnépszavazások”, valamint a tömegpusztító fegyverek, köztük a nukleáris fegyverek használatával való veszélyes fenyegetések – következtében jelentősen megnőtt az Unió külső határaitra érkező orosz állampolgárok, valamint a tagállamokhoz beérkező vízumkérelmek és kérdések száma.
7. A mozgósítási parancs elrendelését követően a hadkötelesek és családtagjaik jelentős számban dönthetnek úgy, hogy az Oroszországi Föderációból az EU-ba menekülnek. Nem zárható ki, hogy a mozgósítást elkerülni igyekvő és az EU-ba belépő orosz állampolgárok egyes tagállamok, illetve az Unió egészének közrendjére, belső biztonságára vagy nemzetközi kapcsolataira jelentett veszélynek minősülnek. A tagállamoknak eseti alapon kell megvizsgálniuk az ezen orosz állampolgárok által benyújtott vízumkérelmeket, az orosz állampolgárok uniós külső határokon történő ellenőrzését pedig összehangolt módon kell elvégezni, kiemelt figyelmet fordítva a tagállamokat és az Uniót érintő biztonsági kockázatokra.
8. Ehhez szigorúbb ellenőrzésekre van szükség az orosz állampolgárok vízumkérelmeinek elbírálásakor, valamint különösen alapos ellenőrzéseket kell végezni az uniós külső határokon. E tekintetben fontos hangsúlyozni, hogy az EU külső határain végzett szigorú és összehangolt, alapos ellenőrzések nemcsak az érintett tagállam biztonságát garantálják, hanem a schengeni térség egészének integritását is. A biztonságos külső határok a belső határellenőrzés nélküli térség működésének előfeltételei, amint azt a Bizottság a schengeni stratégiában³ is hangsúlyozta. Még a jelenlegi helyzetben is hangsúlyozni kell, hogy a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítása továbbra is csak végső eszközként alkalmazható. A Bizottság emlékezteti a tagállamokat, hogy a schengeni térségen belül a belső határellenőrzés olyan alternatíváit kell előnyben részesíteni, mint például a megerősített rendőrségi együttműködés.
9. Emlékeztetni kell arra, hogy a schengeni vízumokat bármely 180 napos időszakon belül legfeljebb 90 napos rövid távú tartózkodásra adják ki, és ezért nem jelenthetnek hosszú távú megoldást azon orosz állampolgárok számára, akik az országuk elhagyásával próbálják elkerülni a mozgósítást. Ez nem érinti az ilyen személyek azon jogát, hogy az uniós menekültügyi jogszabályok alapján nemzetközi védelem iránt folyamodjanak, sem pedig azt a lehetőséget, hogy hosszú idejű tartózkodásra jogosító nemzeti vízumot vagy tartózkodási engedélyt kérjenek.

³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A teljeskörűen működő és reziliens schengeni térség kialakítására vonatkozó stratégia, COM(2021) 277 final, 2021.6.2.

10. Ezek a felülvizsgált iránymutatások a 810/2009/EK rendelet (a továbbiakban: a Vízumkódex)⁴ és az (EU) 2016/399 rendelet (a továbbiakban: a Schengeni határellenőrzési kódex)⁵ alapján meglévő lehetőségeket vizsgálják annak érdekében, hogy biztosítsák a tagállamok konzulátusai és határőrizeti hatóságai által végzett legmagasabb szintű biztonsági ellenőrzést a vízumkérelmek egyedi értékelése és az orosz állampolgárok az Unió külső határain történő ellenőrzése során.
11. Ezek az iránymutatások nem érintik a menekültügy területén alkalmazandó jogi keretet, beleértve a menedékjogot és a visszaküldés tilalmának elvét, valamint azt a lehetőséget, hogy a tagállamok a 2013/32/EU irányelv 31. cikke (8) bekezdésének j) pontjával és 43. cikkével összhangban gyorsított és/vagy a határon vagy tranzitónákban lefolytatott eljárásban vizsgálják meg a menedékjog iránti kérelmeket⁶.
12. A Bizottság folyamatosan felül fogja vizsgálni ezen iránymutatások végrehajtását, hogy támogassa az újonnan felmerülő kihívások kezelésére irányuló gyors és összehangolt uniós szintű intézkedéseket. A Bizottság e célból az uniós politikai szintű integrált válságelhárítási mechanizmus keretében jelentést fog tenni, és a migrációs felkészültségi és válságkezelési hálózaton keresztül összegyűjti a szükséges információkat.

I. Aktualizált iránymutatás az orosz kérelmezőkkel kapcsolatos általános vízumkiadásra vonatkozóan

13. A tagállamoknak különös gondot kell fordítaniuk arra, hogy minden egyes vízumkérelem esetében megvizsgálják és helyesen alkalmazzák a Vízumkódex 5. és 6. cikkében foglalt illetékességi szabályokat, hogy elkerülhető legyen a különböző konzulátusok közötti „vízum-shopping”. Az illetékes tagállam meghatározásával kapcsolatban az I. vízumkódex-kézikönyv⁷ II. részének 1. fejezete szolgál iránymutatással. Amennyiben nem az a tagállam illetékes a kérelem kezelésére, amely azt megkapta, a teljes kérelmet és az összes igazoló dokumentumot vissza kell szolgáltatni, és a vízumdíjat vissza kell téríteni. A kérelmezőt át kell irányítani az illetékes tagállam konzulátusához.

a) A vízumkérelmek megvizsgálására illetékes tagállam és a konzulátusok területi illetékessége

14. A Vízumkódex 6. cikke értelmében a kérelmeket csak azon illetékes tagállam konzulátusa vizsgálhatja meg, amelynek illetékességi területén a kérelmező jogszerűen lakóhellyel rendelkezik. Putyin elnök katonai mozgósítási parancsát követően jelentős számú orosz hadköteles menekült át a szomszédos és egyéb országokba azzal a céllal, hogy elkerüljék az orosz hadseregbe való besorozásukat. Széles körben elterjedt az a vélemény, hogy sokan közülük megpróbálhatnak schengeni vízumot szerezni, hogy továbbutazhassanak az EU-n belül. A tagállamok nem fogadhatnak el pusztán rövid távú tartózkodásra vagy átutazásra irányuló vízumkérelmeket az Oroszországi Föderáció olyan állampolgáraitól, akik valamely harmadik

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 810/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (HL L 243., 2009.9.15., 1. o.).

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (HL L 77., 2016.3.23., 1. o.).

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/32/EU irányelve (2013. június 26.) a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról (átdolgozás) (HL L 180., 2013.6.29., 60. o.).

⁷ A C(2010) 1620 végleges bizottsági határozatnak a vízumkérelmek feldolgozásáról és a kiadott vízumok módosításáról szóló kézikönyv (Unió Vízumkódex kézikönyv I.) felváltása tekintetében való módosításáról szóló, 2020. január 28-i C(2020) 395 bizottsági végrehajtási határozat melléklete.

országban, például Grúziában, Örményországban, Kazahsztánban, Szerbiában, Törökországban, az Egyesült Arab Emírségekben stb. tartózkodnak. Ezeket a kérelmezőket át kell irányítani a tartózkodási helyük, rendszerint az Oroszországi Föderáció tekintetében illetékes konzulátushoz. Kivételek tehetők a Vízumkódex 6. cikkének (2) bekezdése és az I. vízumkódex-kézikönyv II. részének 1.8. szakaszában foglalt iránymutatás alapján, méghozzá nehézségek fennállása esetén és humanitárius okokból (például családi látogatások az EU-ban lakóhellyel rendelkező családtag hirtelen súlyos megbetegedése esetén, politikai disszidensek, emberijog-védők). Ezekben az esetekben a konzulátusoknak azt is meg kell vizsgálniuk, hogy a vízumkérelmező valóban – bármely 180 napos időszakban – legfeljebb 90 napig kíván a területen tartózkodni. Amennyiben hosszabb tartózkodást terveznek – amint ez a katonai mozgósítás elől menekülők esetében valószínűsíthető –, az ügyet a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó szabályok szerint kell kezelni. Ezzel összefüggésben a konzulátusoknak figyelembe kell venniük, hogy a vízumkérelem benyújtásának helye szerinti harmadik országban biztosítják-e számukra a visszaküldés elleni védelmet.

b) A vízumkérelmek Oroszországban történő benyújtására vonatkozó eljárási szempontok a jelenlegi helyzetben

A tagállamok jelentős mértékű kapacitáscsökkenéssel szembesülnek az orosz állampolgárok által benyújtott, rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok iránti kérelmek kezelése tekintetében, miután az orosz hatóságok számos tagállam konzuli és diplomáciai személyzetét kiutasították. Emellett Oroszország agresszív háborújának általános kontextusa (az Oroszországi Föderáció fokozott katonai fellépése, propaganda, a tagállamok biztonságát és közrendjét fenyegető fokozott kockázatok) miatt nagyobb ellenőrzést kell biztosítani az orosz állampolgárok, illetve azok bizonyos kategóriái tekintetében. Ez a helyzet szükségessé teheti, hogy a tagállamok – az egyes kérelmek megfelelő vizsgálatának sérelme nélkül – kiigazítsák eljárásaikat. Ez a következőképpen valósítható meg:

i. A kérelmek benyújtásához szükséges személyes meghallgatások biztosításakor kapcsolatos prioritások meghatározása

15. A Vízumkódex 9. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a tagállamok megkövetelhetik a kérelmezőktől, hogy személyes meghallgatást kérjenek. A meghallgatást rendszerint az időpontkérés időpontjától számított két hetes időszakban meg kell tartani. A legtöbb tagállam konzulátusán tapasztalható munkaerőhiány miatt ez jelenleg nagyon nehéz lehet a tagállamok számára.
16. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a tagállamoknak a meghallgatások biztosításakor alacsonyabb prioritást kell adniuk azon kérelmezőknek, akiknek nincs alapvető okuk az utazásra.

ii. A vízumkérelmekkel kapcsolatos határozathozatal határideje

17. Tekintettel a jelenlegi helyzetre, az orosz állampolgárok által benyújtott valamennyi kérelmet alaposan meg kell vizsgálni. A Bizottság úgy véli, hogy a tagállamoknak szükség esetén teljes mértékben ki kell használniuk azt a lehetőséget, hogy a Vízumkódex 23. cikkének (2) bekezdésével összhangban a vízumkérelemmel kapcsolatos határozathozatalra rendelkezésre álló időszakot 45 napra meghosszabbítják.
18. A Bizottság azt is hangsúlyozza, hogy a kérelmezők bizonyos kategóriái tekintetében – vagyis azon kérelmezők tekintetében, akiknek nincs alapvető okuk az utazásra, például azok, akik turisztikai célból kérnek vízumot, vagy akiknek az utazása nem sürgős – a kérelmekkel kapcsolatos határozathozatalra rendelkezésre álló határidő meghosszabbítása azt is lehetővé tenné, hogy rövidebb időn belül hozzanak határozatot azok tekintetében, akik alapvető

szükségből kívánnak utazni, vagy akik a Vízumkódex 23. cikkének (2a) bekezdésében előírtak szerint indokolt szükséghelyzetre hivatkozhatnak.

iii. További igazoló dokumentumok bekérése vagy a vízumkérelem céljából igazoló dokumentumként elfogadott dokumentumok típusának korlátozása

19. A kérelmezők által az Oroszországi Föderációban benyújtandó igazoló dokumentumok harmonizált jegyzéke ellenére (a 2016. június 6-i [C(2016) 3347 final] bizottsági végrehajtási határozat) és annak esetleges módosításáig a jelenlegi helyzetben indokolt lenne, hogy a tagállamok konzulátusai az orosz állampolgárok bizonyos kategóriái által benyújtott kérelmek vizsgálata során további dokumentumokat kérjenek be a magas szintű ellenőrzés biztosítása érdekében, különös tekintettel a biztonságot, a közrendet és a nemzetközi kapcsolatokat fenyegető lehetséges veszélyekre.
20. Amennyiben megalapozott kétség merül fel a kérelmező által benyújtott igazoló dokumentumok hitelességét vagy azok tartalmának helytállóságát, illetve a kérelmező által tett nyilatkozatok megbízhatóságát illetően, különösen az utazás célját illetően, az ilyen kérelmet a Vízumkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban el kell utasítani, és a Vízuminformációs Rendszerről (VIS) szóló rendelet⁸ 12. cikkével összhangban nyilvántartásba kell venni a VIS-ben, biztosítva, hogy ez minden konzulátus számára láthatóan, tartósan rögzítve legyen, ahogyan az minden vízumkérelem-elutasítás esetében bevett gyakorlat.
21. Továbbá ha egy kérelmet a Vízumkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján elutasítanak az utazás céljával és a kérelmező igazoló dokumentumaival vagy a kérelmező által tett nyilatkozatokkal kapcsolatos megalapozott kétségek miatt (például azt állítja, hogy diák, vagy temetésre megy, miközben az utazás célja valójában turizmus vagy a sorkatonai szolgálat elkerülése), és amennyiben a tagállami jogszabályok ezt lehetővé teszik, fontolóra vehető a beutazási tilalom elrendelése, valamint az 1987/2006/EK rendelet⁹ (a továbbiakban: a SIS II rendelet) 24. cikkének megfelelően beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés bevitele a Schengeni Információs Rendszerbe (SIS).

iv. Előzetes egyeztetés a Vízumkódex 22. cikke szerint

22. A tagállamok a közrendet, a belső biztonságot vagy a nemzetközi kapcsolatokat fenyegető veszélyek miatt kérhetik, hogy folytassanak velük egyeztetést az orosz állampolgárok, illetve azok bizonyos kategóriái számára történő vízumkiadásról, és egyedi esetekben kifogást emelhetnek a schengeni térség egészére érvényes vízum kiadása ellen. Ebben az esetben – a Vízumkódex 25. cikke (1) bekezdése a) pontja ii. alpontjának megfelelően – ha az a tagállam, amelyhez a kérelmet benyújtották, továbbra is a vízum kiadása mellett dönt, a vízumnak korlátozott területi érvényességűnek kell lennie (amely a kibocsátó tagállam területére vagy kivételesen több tagállam területére érvényes, a beleegyezésüktől függően).

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1133 rendelete (2021. július 7.) a 603/2013/EU, az (EU) 2016/794, az (EU) 2018/1862, az (EU) 2019/816 és az (EU) 2019/818 rendeletnek az egyéb uniós információs rendszerekhez a Vízuminformációs Rendszer céljából való hozzáférésre vonatkozó feltételek megállapítása tekintetében történő módosításáról (HL L 248., 2021.7.13., 1. o.).

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 1987/2006/EK rendelete (2006. december 20.) a Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról (HL L 381., 2006.12.28., 4. o.).

23. Az egyeztetést kérő tagállamnak erről a Vízumkódex 22. cikkének (3) bekezdése értelmében értesítenie kell a Bizottságot.

c) Az Oroszországi Föderáció állampolgárai által vagy Oroszországban benyújtott vízumkérelmek elbírálása

Fontos emlékeztetni a 2022. május 5-én elfogadott C(2022) 3084 iránymutatásban és a 2022. szeptember 9-én elfogadott C(2022) 6596 iránymutatásban már szereplő alábbi elemekre:

24. Tekintettel az Oroszországi Föderáción belüli jelenlegi gazdasági és politikai helyzetre, különösen miután Putyin elnök mozgósítási parancsát követően jelentős kifelé irányuló mozgás jelentkezett, a tagállamoknak a Vízumkódex 21. cikkével és az I. vízumkódex-kézikönyv II. részének 6. fejezetében foglalt iránymutatással összhangban különös figyelmet kell fordítaniuk annak értékelésére, hogy a kérelmező kockázatot jelent-e a tagállamok biztonságára, és meg kell állapítaniuk, hogy teljesülnek-e a beutazási feltételek. Különösen a következő elemeket kell figyelembe venni:

- i. **Utazási egészségbiztosítás:** a konzulátusnak meg kell állapítania, hogy a kérelmező által bemutatott biztosítás megfelelőnek tekinthető-e a Vízumkódex 15. cikke alapján. A Bizottság felhívja a figyelmet a 15. cikk (5) bekezdésének rendelkezéseire, amely szerint a konzulátusoknak meg kell győződniük arról, hogy a biztosítótársasággal szembeni követelések érvényesíthetők lennének-e az adott tagállamban. Az orosz biztosítók által kibocsátott kötvények esetében a biztosítás – a jelenleg érvényben lévő uniós korlátozó intézkedések miatt – tekinthető úgy, hogy nem felel meg. Ilyen esetekben a tagállamok megkövetelhetik a kérelmezőktől, hogy mutassanak be az Oroszországi Föderáción kívüli biztosítók által kiállított utazási egészségbiztosítási kötvényt.
- ii. **Meg kell győződni arról, hogy a kérelmező teljesíti-e a beutazási feltételeket, és azokat várhatóan a vízum teljes tervezett érvényességi időtartama alatt teljesíti-e:** a gazdasági instabilitás, a korlátozó intézkedések és az Oroszországi Föderáción belüli politikai fejlemények növelhetik annak valószínűségét, hogy a kérelmezők idővel már nem teljesítik a beutazási feltételeket. Ilyen esetekben mérlegelni kell rövidebb érvényességi idejű vízumok és/vagy egyszeri beutazásra jogosító vízumok kiadását a többszöri beutazásra jogosító vízumok helyett. A Bizottság felhívja a figyelmet a Vízumkódex 24. cikkének (2a) bekezdésére, amely előírja, hogy a kiadott vízum érvényességi időtartama eseti alapon lerövidíthető, ha megalapozott kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy teljesülnek-e a teljes időtartam alatt a beutazási feltételek. A romló körülmények miatt a tagállamoknak tartózkodniuk kell a hosszú érvényességű, többszöri beutazásra jogosító vízumok kiadásától, mivel nem biztos, hogy az orosz állampolgárok továbbra is teljesítik-e a beutazási feltételeket, különösen, ha az utazás kinyilvánított célja a turizmus.
- iii. **A Vízumkódex 21. cikkének (1) bekezdésében előírtak szerint értékelni kell a kérelmező azon szándékát, hogy az általa kérelmezett vízum lejárta előtt elhagyja a tagállamok területét, ami nem érinti a humanitárius okokból kiadott korlátozott területi érvényességű vízum lehetőségét:** az Oroszországi Föderációban jelenleg fennálló helyzet növelheti annak valószínűségét, hogy a kérelmezők az engedélyezettnél hosszabb ideig szándékoznak az EU-ban maradni. Ez különösen igaz lehet azokra az orosz állampolgárokra, akik megkísérlik elkerülni a katonai mozgósítás keretében küldött behívót, valamint a családtagjaikra. Amennyiben kétség merül fel a kérelmező azon szándékával kapcsolatban, hogy a tagállamok területét el fogja hagyni, a vízumot el kell utasítani. A Vízumkódex elegendő rugalmasságot biztosít ahhoz, hogy a tagállamok a különleges helyzeteket kezelni tudják, és humanitárius okokból eltérjenek a rövid távú tartózkodásra jogosító vízum kiadásához teljesítendő egyes feltételektől (például a politikai disszidensek, a

független újságírók, az emberijog-védők vagy más kiszolgáltatott csoportok javára). A tagállamoknak az ilyen rugalmasság alkalmazása során szigorúan szem előtt kell tartaniuk a biztonság fenntartásának szükségességét, és gondosan meg kell vizsgálniuk, hogy indokolt-e az eltérés, mivel ezt a lehetőséget a kivételes esetekre kell fenntartani. A besorozásról vagy toborzásról szóló értesítés és a katonai szolgálat lelkiismereti okból történő megtagadása önmagában nem tekinthető elegendő indoknak a humanitárius okokból történő vízumkiadásra. Korlátozott területi érvényességű vízumot kell kiadni a Vízumkódex 25. cikkével összhangban, amennyiben a rövid távú tartózkodásra jogosító vízum kiadásának egyes feltételei nem teljesülnek (az ilyen vízum a kiadó tagállam területén érvényes vagy kivételesen több tagállam területén, ha az érintett tagállamok ehhez hozzájárultak).

- iv. **Értékelni kell, hogy a kérelmező megfelelő anyagi fedezettel rendelkezik-e:** amint az várható, az Oroszországi Föderációban lakóhellyel rendelkező kérelmezők valószínűleg már nem tudnak nemzetközi hitelkártyákat vagy bankkártyákat használni az Unión belüli utazásaik során. Emiatt kétségek merülnek fel a megfelelő anyagi fedezetükkel kapcsolatban, különösen akkor, ha uniós korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó bankoknál vagy egyéb szervezeteknél vezetett számlákon tartják pénzeszközeiket.
- v. **A vízumkérelem elbírálásakor** a konzulátusoknak figyelembe kell venniük, hogy a kérelmezők kapcsolatban állnak-e olyan személyekkel vagy szervezetekkel, akik vagy amelyek az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések¹⁰ miatti uniós korlátozó intézkedések hatálya alá tartoznak vagy súlyos emberi jogi visszaéléseket¹¹ követtek el Ukrajnában, illetve a kérelmezők ilyen személyek irányítása alatt állnak-e vagy anyagi és nem anyagi jellegű támogatást nyújthatnak-e ilyen személyeknek. Amennyiben ez a helyzet, meg kell vizsgálni, hogy a vízum kiadását a Vízumkódex 32. cikke (1) bekezdése a) pontjának vi. alpontja alapján el kell-e utasítani. Kétség esetén az uniós szankciótérkép¹² iránymutatásul szolgálhat az uniós korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek és szervezetek teljes jegyzékével kapcsolatban.
25. A fent említett elemeken túlmenően és tekintettel az Oroszországi Föderációban fennálló, kihívásokkal teli biztonsági környezetre, valamint azon orosz állampolgárok növekvő számára, akik a katonai mozgósítás keretében küldött behívót követően szándékoznak az EU-ba belépni, a tagállami konzulátusoknak figyelembe kell venniük a következő elemeket az orosz állampolgárok által benyújtott kérelmek vizsgálatakor.
26. **Fontos, hogy a konzulátusok alaposan ellenőrizzék, hogy a kérelmezők valamely tagállam közrendjét, belső biztonságát vagy nemzetközi kapcsolatait fenyegető veszélynek minősülhetnek-e.** Ebben az esetben a vízumkérelmet el kell utasítani. A SIS-ben ellenőrizni kell, hogy a kérelmezőre vonatkozóan kiadtak-e beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzést. Lehetőség szerint és kétség esetén a konzulátusoknak tanácsos kiemelten

¹⁰ A Tanács 2014/145/KKBP határozata (2014. március 17.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatt korlátozó intézkedések bevezetéséről (HL L 78., 2014.3.17.); a Tanács 269/2014/EU rendelete (2014. március 17.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről (HL L 78., 2014.3.17., 6. o.).

¹¹ a Tanács (KKBP) 2020/1999 határozata (2020. december 7.) a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről (HL L 410I., 2020.12.7., 13. o.); a Tanács (EU) 2020/1998 rendelete (2020. december 7.) a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről (HL L 410 I., 2020.12.7., 1. o.).

¹² <https://www.sanctionsmap.eu>; <https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=en>

elővigyázatosnak lenniük, például be kell tekinteniük a nemzeti és az Interpol által vezetett adatbázisokba, valamint ezenfelül a SIS-be, az egyes tagállamok nemzeti jogszabályaival összhangban. A konzulátusoknak továbbá szem előtt kell tartaniuk azt is, hogy számos tagállam a Vízumkódex 22. cikkével összhangban előírja a központi hatóságaikkal folytatott egyeztetést az Oroszországi Föderáció állampolgárai által benyújtott valamennyi kérelem vizsgálata során.

27. A konzulátusoknak a schengeni vízum iránti kérelem vizsgálata során **különös figyelmet kell fordítaniuk** a 24. pont v. alpontjában és a 26. pontban említett azon **orosz kérelmezők bizonyos kategóriáira**, akik esetében a potenciális kockázat valószínűsége magasnak tekinthető, ugyanakkor a döntéseket egyedi értékelés alapján kell meghozni.
28. A tagállamok különösen figyelembe vehetik, hogy az orosz kérelmezők bizonyos kategóriái esetében nagy a valószínűsége annak, hogy **potenciális veszélyt jelenthetnek bármely tagállam nemzetközi kapcsolataira**. A tagállamoknak meg kell vizsgálniuk, hogy a kinyilvánítottan turisztikai célból utazó orosz vízumkérelmezők kapcsolódhatnak-e a rezsimhez, vagy más módon támogathatják-e azt, és ezért fokozott kockázatot jelentenek-e a háborús propaganda előmozdítása és/vagy az orosz kormány érdekében folytatott lobbizás szempontjából.
29. A tagállamok expanzív megközelítést alkalmazhatnak azon tényezők meghatározására, amelyek azt eredményezhetik, hogy egy személyt **potenciális veszélyként** azonosítanak: ez a gyakorlatban azt jelentheti, hogy a jelenlegi geopolitikai helyzetben fennálló egyedi helyzet vizsgálata alapján egy potenciális veszély a vízumkérelem elutasításához vezethet. Ez különösen releváns a katonai mozgósítás keretében küldött behívó elől menekülő orosz állampolgárok esetében.
30. Ami a **turisztikai célból utazó orosz állampolgárokat** illeti, nagyon szigorú megközelítés indokolt, mivel más célokhoz (üzleti út, családi látogatások vagy orvosi időpont) képest nehezebb értékelné az utazás indoklását. Ezenkívül előfordulhat, hogy az érintett személynek nincs kapcsolata valamely, a tagállamok területén tartózkodó személlyel (ellentétben például a családi látogatásokkal, az üzleti utakkal vagy az orvosi időpontokkal). Meg kell győződni arról, hogy észszerű kétségek merülnek-e fel egyrészt a kérelmező nyilatkozatainak megbízhatóságát illetően, másrészt a kérelmező azon szándékával kapcsolatban, hogy a kérelmezett vízum lejártá előtt a tagállamok területét elhagyja – megalapozott kétségek esetén a vízumkérelmet a Vízumkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban el kell utasítani¹³. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a helyi schengeni együttműködés keretében **fokozzák az információcserét** annak érdekében, hogy lehetőség szerint és a Vízumkódex 48. cikkének (1) bekezdésével összhangban harmonizált megközelítést alkalmazzanak az Oroszországi Föderációban benyújtott vízumkérelmek vizsgálatát illetően.
31. Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelvben¹⁴ meghatározott szabályok továbbra is alkalmazandók¹⁵.

¹³ Az elutasításról szóló döntést és az annak alapjául szolgáló indokokat a VI. mellékletben foglalt formanyomtatványon kell közölni a kérelmezővel azon tagállam nyelvén, amely a kérelemre vonatkozó végső döntést meghozta, továbbá az Unió intézményeinek egy másik hivatalos nyelvén. Az elutasított vízum kérelmezője jogorvoslattal élhet.

¹⁴ 2004/38/EK irányelv (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról (HL L 158., 2004.4.30., 77. o.).

¹⁵ A szabad mozgás jogával rendelkező kérelmező vízumkérelmének elutasítása a szabad mozgás korlátozásának minősül. Ezért eleget kell tennie a 2004/38/EK irányelv VI. fejezetében foglalt követelményeknek, különösen az abban a fejezetben meghatározott eljárási biztosítékoknak.

32. Emlékeztetni kell arra, hogy a Vízumkódex a **humanitárius okokból, nemzeti érdekből** vagy **nemzetközi kötelezettségekből történő vízumkiadást** lehetővé tevő, eltérést biztosító rendelkezéseket tartalmaz. A felszámítandó vízumdíj összege a Vízumkódex 16. cikkének (6) bekezdésével összhangban elengedhető vagy csökkenthető, ha ez az intézkedés kulturális, sporttal kapcsolatos, külpolitikai és fejlesztési politikai érdekeket vagy más alapvetően fontos közérdeket szolgál, vagy azt nemzetközi kötelezettségek indokolják. Ezekre a rendelkezésekre a **független újságírók, a politikai disszidensek, a tanulók, a diákok és a kutatók utazásának megkönnyítése** érdekében lehetne támaszkodni, mivel az utazók e kategóriáinak mostantól 35 EUR helyett 80 EUR összegű vízumdíjat kell fizetniük, kivéve, ha a Vízumkódex 16. cikkének (2), (4) vagy (5) bekezdésével összhangban a díjat elengedik vagy csökkentik. A 19. cikk (4) bekezdése lehetővé teszi, hogy a követelményeket nem teljesítő kérelmeket elfogadhatónak tekintsék, a Vízumkódex 25. cikkének (1) bekezdése pedig lehetővé teszi korlátozott területi érvényességű vízum kiadását annak ellenére, hogy a beutazási feltételek nem teljesülnek. Ez például a **politikai disszidensek, a független újságírók, az emberijog-védők és közeli családtagjaik**, valamint az Oroszországi Föderáció kormánya és közeli családtagjaik által nem ellenőrzött civil társadalmi szervezetek képviselői és közeli családtagjaik által benyújtott vízumkérelmek esetében releváns.
33. A tagállamok ezeket az eltéréseket csak alapos értékelést követően alkalmazhatják. Ezért a tagállamok feladata, hogy egyéni elbírálás alapján értékeljék, hogy az orosz állampolgárok kérelmei a „humanitárius okok” kategóriájába tartozónak minősülhetnek-e. Nincs olyan egységesen alkalmazható dokumentumcsomag, amely igazolná, hogy valamely személy humanitárius okokból jogosult vízumra, mivel az egyedi körülmények túlságosan eltérőek, és eseti értékelést igényelnek.
34. Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelvben¹⁶ meghatározott szabályok továbbra is alkalmazandók¹⁷.

d) Az orosz állampolgárok érvényes vízumainak visszavonása és megsemmisítése

35. A Vízumkódex 34. cikke rögzíti a vízumok megsemmisítésének és visszavonásának szabályait. A megsemmisítés akkor lehetséges, ha nyilvánvalóvá válik, hogy a vízum kiadásának feltételei nem teljesültek a kiadás időpontjában (pl. ha megállapítást nyer, hogy a vízumot csalárd módon szereztek meg), a visszavonás pedig akkor lehetséges, ha nyilvánvalóvá válik, hogy a kiadás feltételei már nem teljesülnek. Így például a vízumot vissza kell vonni a határon, ha a vízum kiadása óta a vízum birtokosára vonatkozóan beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzést vittek be a Schengeni Információs Rendszerbe (SIS).
36. A jelenlegi körülményekre tekintettel a tagállamoknak tanácsos utasítaniuk a konzulátusokat és a határőröket, hogy a már kiadott vízumok érvényességét különös gondossággal ellenőrizzék. Különösen a még érvényes vízumok esetében a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy egyedi alapon vizsgálják meg újra, hogy a jelenlegi körülmények alapján továbbra is fennállnak-e a kiadás feltételei, vagy alapos értékelést követően vissza kell-e vonni a vízumot. Az értékelés során többek között a következő szempontokat kell figyelembe venni:

¹⁶ 2004/38/EK irányelv (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról (HL L 158., 2004.4.30., 77. o.).

¹⁷ A szabad mozgás jogával rendelkező kérelmező vízumkérelmének elutasítása a szabad mozgás korlátozásának minősül. Ezért eleget kell tennie a 2004/38/EK irányelv VI. fejezetében foglalt követelményeknek, különösen az abban a fejezetben meghatározott eljárási biztosítékoknak.

- Utazási egészségbiztosítás: érvényesíthetők-e vagy sem az orosz biztosítótársaságokkal szembeni követelések, tekintettel az EU által bizonyos gazdasági szereplőkre vonatkozóan bevezetett korlátozó intézkedésekre (lásd a fenti 23. pont i. alpontját az utazási egészségbiztosításról).
- Szándék a tagállamok területének elhagyására a vízum lejárta előtt: különösen a 18–60 év közötti orosz állampolgárok tekintetében, akiket behívhatnak tartalékosként, és akik esetleg megpróbálják elkerülni a katonai mozgósítás keretében küldött behívót.
- Biztonsági szempontok: a jelenlegi körülményekre és különösen az Oroszországi Föderációban elrendelt részleges katonai mozgósításra tekintettel teljesülnek-e még a mozgósítás elrendelése előtt kiadott és még érvényes vízumok kiadásának feltételei a Vízumkódex 34. cikkének (2) bekezdésével és 21. cikke (3) bekezdésének d) pontjával összhangban. Amennyiben a megsemmisítés/visszavonás indokolt, az erre vonatkozó határozatot meghozhatja a határőr vagy a konzulátusok, függetlenül attól, hogy a vízumot melyik tagállam adta ki. A hatóságnak ennek megfelelően tájékoztatnia kell a vízumot kiadó tagállamot, valamint el kell helyeznie a megfelelő bélyegzőlenyomatot a vízumbélyegen, és be kell vinnie a Vízuminformációs Rendszerbe a megsemmisítésre/visszavonásra vonatkozó információkat a VIS-rendelet 13. cikkével összhangban. A visszavont vízum birtokosa jogorvoslattal élhet.

37. Korlátozó intézkedések¹⁹ vannak érvényben, amelyek megtiltják az Oroszországi Föderáció állampolgárainak a tagállamok területére történő beutazását vagy az azon való átutazását. Ezzel összefüggésben a SIS figyelmeztető jelzéseket tartalmaz az uniós korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó azon állampolgárokra vonatkozóan, akik nem léphetnek be a schengeni térségbe, illetve nem tartózkodhatnak ott. A tagállamoknak a Vízumkódex 34. cikkének (2) bekezdésével és 21. cikke (3) bekezdésének c) pontjával összhangban **vissza kell vonniuk** az ilyen állampolgárok számára az utazási tilalom hatálybalépése előtt kiadott és még érvényes **vízumokat**, mivel a vízumkiadás feltételei már nem teljesülnek. A visszavont vízumokra vonatkozó információkat a VIS-rendelet 13. cikkével összhangban be kell vinni a VIS-be. A vízumbirtokost a Vízumkódex 34. cikkének (6) bekezdésével összhangban értesíteni kell a visszavonásról.

38. Az Oroszországi Föderáció állampolgárai által benyújtott új vízumkérelmek elbírálásakor alkalmazott elvekhez hasonlóan a tagállamoknak szigorú megközelítést kell alkalmazniuk az Oroszországi Föderáció bármely állampolgára számára már kiadott vízumok **újbbóli elbírálása** tekintetében is: az orosz állampolgárok tekintetében **az egyedi helyzetnek a jelenlegi geopolitikai környezetben való újbbóli vizsgálatán alapuló fokozott ellenőrzés azt eredményezheti, hogy egy személyt potenciális veszélyként azonosítanak**. Amennyiben nyilvánvalóvá válik, hogy a vízumkiadás feltételei már nem teljesülnek, a tagállamoknak a Vízumkódex 34. cikkének (2) bekezdésével és 21. cikkének (1) bekezdésével összhangban vissza kell vonniuk az ilyen állampolgárok számára kiadott és még érvényes vízumokat. A visszavont vízumokra vonatkozó információkat a VIS-rendelet 13. cikkével összhangban be kell vinni a Vízuminformációs Rendszerbe (VIS). A vízumbirtokost a Vízumkódex 34. cikkének (6)

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 767/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet).

¹⁹ Lásd különösen a következőket: A Tanács 2014/145/KKBP határozata (2014. március 17.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről (HL L 78., 2014.3.17., 16. o.) és a Tanács 269/2014/EU rendelete (2014. március 17.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről (HL L 78., 2014.3.17., 6. o.).

bekezdésével összhangban értesíteni kell a visszavonásról. A vízumot főszabály szerint az azt kiadó tagállam illetékes hatóságai vonják vissza. A vízumot más tagállam illetékes hatóságai is visszavonhatják, amely esetben a vízumot kiadó tagállam hatóságait tájékoztatni kell a visszavonásról. A vízumot például vissza kell vonni a határon, ha a vízum kiadása óta a vízum birtokosára vonatkozóan figyelmeztető jelzést vittek be a SIS-be. Azoknak a személyeknek, akiknek a vízumát visszavonták, jogukban áll fellebbezni az ilyen határozat ellen.

39. Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a Vízumkódex 30. cikkének megfelelően **a vízum pusztá birtoklása nem jelent automatikus beutazási jogot a schengeni térségbe**. Ezért az Oroszországi Föderáció valamely állampolgára számára már kiadott érvényes vízum bemutatása nincs hatással a tagállamok azon kötelezettségére, hogy átfogó határforgalom-ellenőrzést végezzenek a Schengeni határellenőrzési kódex 6. cikkében meghatározott beutazási feltételek teljesülésének ellenőrzése és annak biztosítása érdekében, hogy a beutazást megtagadják, amennyiben e feltételek nem teljesülnek.

e) Az Oroszországi Föderációval hatályban lévő kétoldalú vízummentességi megállapodások

40. A vízumrendelet²⁰ meghatározza azon harmadik országok közös listáját, amelyek állampolgárainak az EU külső határainak átlépésekor vízummal kell rendelkezniük, illetve azon országok listáját, amelyek állampolgárai mentesülnek e kötelezettség alól. Ezeket a listákat a vízumrendelet mellékletei tartalmazzák.

41. Emellett a vízumrendelet 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében „a tagállamok kivételt tehetnek a [...] vízummentességet illetően az alábbi személyekkel: a) diplomata útlevéllel, szolgálati/hivatali útlevéllel vagy különleges útlevéllel rendelkező személyek”. A 12. cikkel összhangban a tagállamoknak közölniük kell a vízumrendelet 6. cikke alapján tett intézkedéseket, és a Bizottság ezeket az intézkedéseket tájékoztatásul közzéteszi.

42. A megállapodás alkalmazásának teljes egészében történő felfüggesztéséről szóló tanácsi határozat hatékonysága érdekében a tagállamok kötelesek felfüggeszteni az Oroszországi Föderációval kötött olyan kétoldalú vízummentességi megállapodások alkalmazását, amelyek vízummentes utazást tesznek lehetővé az Oroszországi Föderáció által kiadott szolgálati és különleges útlevelek birtokosai számára, és az ilyen felfüggesztésekről jelentést kell tenniük a Bizottságnak.

43. A tagállamoknak akkor is biztosítaniuk kell az uniós korlátozó intézkedések alkalmazását és hatékonyságát, ha az Oroszországi Föderációval kétoldalú vízummentességi megállapodások vannak hatályban.

f) Végrehajtás és a nyilvánosság tájékoztatása

44. Ezen operatív iránymutatás azzal a céllal készült, hogy segítséget nyújtson a tagállamok számára az Oroszországi Föderáció állampolgárai által benyújtott valamennyi kérelem kezelésében, tartózkodási helyüktől függetlenül.

45. A tagállamok központi hatóságainak feladata megosztani ezt az iránymutatást a világ különböző részein működő konzuli képviselőikkel.

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1806 rendelete (2018. november 14.) a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról (HL L 303., 2018.11.28., 39. o.).

46. Továbbra is a tagállamok felelősek azért, hogy tájékoztassák a nyilvánosságot a megállapodás teljes egészében történő felfüggesztéséről (a Vízumkódex 47. cikkének (1) bekezdése).

g) A helyi schengeni együttműködés keretében folytatott nyomon követés

47. A Vízumkódex 48. cikkének (1) bekezdésével összhangban az uniós küldöttségek a helyi schengeni együttműködés keretében összehangolják és megszervezik a rendszeres információcserét ezen iránymutatás végrehajtásáról, és nyomon követik a megállapodás teljes egészében történő felfüggesztéséből eredő változások helyes alkalmazását. Az iránymutatás végrehajtásával foglalkozó ülésekről szóló jelentéseket a Vízumkódex 48. cikkének (5) bekezdésével összhangban meg kell osztani a tagállamok központi vízumhatóságaival és a Bizottsággal.

II. Iránymutatás az orosz állampolgárok külső határokon történő, a Schengeni határellenőrzési kódex szerinti ellenőrzéséről

48. A nemzeti határőrizeti hatóságok személyzetének feladata – adott esetben a Frontex készenléti alakulatának támogatásával –, hogy a külső határokon végzett ellenőrzések során eseti alapon értékelje a beutazási feltételek teljesítésével kapcsolatos valamennyi szempontot, függetlenül attól, hogy a külső határt átlépni kívánó orosz állampolgár honnan érkezett.

49. A Schengeni határellenőrzési kódex 8. cikkének (3) bekezdése értelmében a harmadik országbeli állampolgárokat a külső határokon történő határátlépés során a határőröknek alapos ellenőrzés alá kell vetniük, hogy meggyőződjenek arról, hogy a harmadik országbeli állampolgárok teljesítik-e az említett kódex 6. cikkének (1) bekezdésében meghatározott beutazási feltételeket. Az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni jogellenes agressziójának sajátos összefüggésében alapvető fontosságú, hogy a határőrök a külső határokon található valamennyi határátkelőhelyen következetesen értékeljék, hogy a külső határt átlépő orosz állampolgárok teljesítik-e a schengeni térségbe való beutazás feltételeit, és így elkerülhető legyen, hogy egy tagállam olyan kérelmezőt fogadjon be, akinek beléptetését egy másik tagállam megtagadta.

50. Amennyiben a határőrök egyedi értékelést követően megállapítják, hogy az orosz állampolgár nem teljesíti az összes beutazási feltételt, a Schengeni határellenőrzési kódex 14. cikkével összhangban meg kell tagadni a schengeni térségbe való beléptetést.

51. A Schengeni határellenőrzési kódex 6. cikke (1) bekezdésének e) pontja értelmében a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó beutazási feltételek egyike az, hogy az adott személy ne jelentsen **veszélyt a tagállamok közrendjére, belső biztonságára vagy nemzetközi kapcsolataira**. Tekintettel a jelenlegi geopolitikai helyzetre, az Oroszországi Föderációban zajló katonai mozgósításra és ezen eseményeknek az Unió és tagállamai stabilitására és biztonságára gyakorolt hatására, a határforgalom-ellenőrzést végző hatóságoknak intenzív egyedi vizsgálatot kell végezniük annak a potenciális fokozott biztonsági kockázatnak a tekintetében, amelyet egy Európában háborút folytató ország állampolgárának a schengeni térségbe való belépése jelent. Az ilyen egyedi értékelés elvégzése érdekében a határőröknek alapos meghallgatást kell lefolytatniuk a schengeni térségbe belépni kívánó orosz állampolgárral. Az úti okmányok adatain alapuló ellenőrzés mellett a Schengeni Információs Rendszerben az ujjnyomatok felhasználásával szisztematikus ellenőrzést kell végezni a hamis vagy ismeretlen személyazonosságot használó személyekre vonatkozó figyelmeztető jelzések felderítése érdekében is.

52. Ezzel összefüggésben – a geopolitikai kontextusra tekintettel – a határőröknek azt is figyelembe kell venniük, hogy súlyosan károsíthatja-e egy vagy több tagállam nemzetközi kapcsolatait, ha

engedélyezik egy orosz állampolgár belépését a schengeni térségbe, miközben származási országa jogellenes katonai agressziót folytat egy uniós tagjelölt ország ellen. Mivel ez a fokozott ellenőrzés növelni fogja a munkaterhet, a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy helyezzenek át további személyzetet az érintett külső határokra kirendelt határőrségi erőkhöz.

53. A fokozott ellenőrzés azonban nem vezethet azon személyek beléptetésének megtagadásához, akiknek jogos érdeke fűződik az Oroszországi Föderáció elhagyásához és a schengeni térségbe való belépéshez. A tagállamok határőrizeti hatóságainak különös figyelmet kell fordítaniuk a külső határátkelőhelyeken megjelenő azon orosz állampolgárokra, akik emberijog-védők, politikai disszidensek vagy független újságírók. A Bizottság arra ösztönzi a határőrizeti hatóságokat, hogy e személyek beutazási kérelmeinek elbírálásakor vegyék figyelembe a Schengeni határellenőrzési kódex 6. cikke (5) bekezdésének c) pontját is, amely lehetőséget biztosít a harmadik országbeli állampolgárok humanitárius okokból történő beutazásának engedélyezésére abban az esetben is, ha ezek a harmadik országbeli állampolgárok nem teljesítenek egy vagy több feltételt a 6. cikk (1) bekezdésében meghatározottak közül. Ugyanez vonatkozik azokra az ukrán állampolgárokra is, akiket a régiójuk megszállását követően az orosz állampolgárság felvételére kényszerítettek, amennyiben bizonyítani tudják korábbi ukrán állampolgárságukat.
54. Amennyiben egy orosz állampolgár beléptetését azzal az indokkal tagadják meg, hogy veszélyt jelent a tagállamok közrendjére vagy belső biztonságára, a beléptetést megtagadó tagállam külön egyedi értékelés alapján mérlegelheti azt is, hogy a nemzeti joga alapján határozatot fogadjon el a beutazás és tartózkodás tilalmáról, és e célból figyelmeztető jelzést vigyen be a Schengeni Információs Rendszerbe a SIS II rendelet 24. cikkével összhangban. A nemzeti jog alapján elfogadott beutazási és tartózkodási tilalom időtartamának arányosnak kell lennie e veszéllyel. A figyelmeztető jelzés SIS-be történő bevitele megakadályozza, hogy a közrendre vagy a belső biztonságra veszélyt jelentő személynek minősülő személy ugyanazon tagállam egy másik határátkelőhelyén vagy egy másik tagállam határátkelőhelyén belépjen a schengeni térségbe. A figyelmeztető jelzésbe be kell vinni az adott személy valamennyi személyazonosító adatát, valamint ujjnyomatait és fényképeit.

A fuvarozók felelőssége

55. A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 26. cikke és a 2001/51/EK irányelv²¹ értelmében a fuvarozók (azaz minden olyan természetes vagy jogi személy, akinek foglalkozása légi, tengeri vagy szárazföldi személyszállítás nyújtása) köteles haladéktalanul felelősséget vállalni a harmadik országok azon állampolgáraiért, akiknek a tagállamok egyikének területére való beléptetését megtagadták, és akiket a fuvarozók a külső határra vittek. Ezenkívül a légi vagy tengeri úton, illetve szárazföldön távolsági autóbuszon utazókat szállító fuvarozók kötelesek megtenni minden szükséges intézkedést annak biztosítása érdekében, hogy a harmadik országbeli állampolgár rendelkezzen a tagállam területére való belépéshez szükséges úti okmányokkal. A fuvarozó pénzbüntetéssel sújtható, amennyiben az ilyen okmányok ellenőrzése nem volt kielégítő.
56. Ezért fontos, hogy a fuvarozók továbbra is fokozott figyelmet fordítsanak a belépéshez szükséges úti okmányok meglétének ellenőrzésére. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy e tekintetben nyújtsanak gyakorlati támogatást a fuvarozók számára annak érdekében, hogy korlátozzák az ilyen úti okmányok nélkül érkező orosz állampolgárok számát.

²¹ A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (HL 239., 2000.9.22., 1. o.) 26. cikke és a 2001/51/EK tanácsi irányelv (2001. június 28.) az 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 26. cikkében foglalt rendelkezések kiegészítéséről (HL L 187., 2001.7.10., 45. o.).

57. Amennyiben az érvényes vízumot visszavonják, és az utazó beléptetését emiatt vagy – annak ellenére, hogy a beszálláskor bemutatott vízum még érvényes – a beutazási feltételek átfogó értékelése miatt megtagadják, a fuvarozók továbbra is felelősek azért, hogy visszaszállítsák a személyt oda, ahonnan őt szállították, vagy az úti okmányt kiállító országba vagy egy másik harmadik országba.

HITELES MÁSOLAT
a főtitkár nevében

Martine DEPREZ
Igazgató
Döntéshozatal és testületi felelősség
EUROPAI BIZOTTSÁG